

Opschrift

Vergadering van 16 april 2024

Nummer: 2024_MV_00261

Onderwerp:

Mondelinge vraag van raadslid Anita De Winter: Thuis en daklozentelling in Gent - verklaring en aanpak rond doelgroep met verslavings- en/of psychische problemen

Raadslid(-leden):

Anita De Winter - Groen

Bevoegd: Rudy Coddens

Omschrijving van de vraag

Toelichting:

Op 23 oktober 2023 telden de stad en partnerorganisaties voor een 2e keer alle dak- en thuislozen in Gent. De resultaten werden 29 maart bekend gemaakt. Deze telling zorgde de afgelopen weken terecht voor redelijk wat debat. Een veelzijdige aanpak op maat is nodig, dak- en thuisloosheid kent immers veel gezichten.

Wat opvalt in de cijfers is het grote aandeel mensen met verslavings- en psychische problemen.

Vraag:

- Welke verklaring hebben we voor deze cijfers?
- Welke handvaten hebben we op lokaal vlak om aan deze problematiek te werken?

Antwoord

We zien in de daklozentelling dat het aantal personen met een verslavingsproblematiek **steeg** van 377 in 2020 naar 526 in 2023. Als we dit procentueel bekijken op de volledige groep getelde daklozen is dit een stijging van 25,6% naar 29,5% van de groep dakloze personen.

Het aantal personen met een psychische problematiek steeg van 438 naar 635 personen. Procentueel gaat het om een stijging van 29,8% naar 35,4% van de populatie.

De groep blijkt bovendien grotendeels te overlappen. Maar liefst 17,8% (namelijk 319 personen) van de bevroegden blijkt met een combinatie van mentale -en

verslavingsproblemen te kampen. In 2020 was dit 15%.

Bij de groep dakloze personen is het heel moeilijk om de vinger te leggen op de **oorzaken** van het hoge aantal verslavingsproblemen. Een leven in dakloosheid blijkt mensen verslavingsgevoeliger te maken. Aan de andere kant kunnen verslavingen leiden tot het dakloos worden van mensen.

Maar we zien ook een **algemene tendens** naar grotere vraag naar verslaafdenzorg. In 2011 ging dit nog over 4716 begeleidingen terwijl dit in 2022 reeds over 6248 begeleidingen ging.

Ook met betrekking tot mentale gezondheid is het aanvoelen dat er een algemene stijging is in de problematieken en een grotere vraag naar psychologische hulp. De **vermaatschappelijking van de zorg** is mogelijk een reden dat we de groep meer tegenkomen onder de dakloze personen. De residentiële psychiatrische zorg werd afgebouwd ten voordele van zorg in de gemeenschap. Er werd echter onvoldoende ingezet bij deze beleidswijziging op de omkadering van deze mensen bij het zelfstandig wonen en op de ondersteuning van buurten om met deze mensen om te gaan. Bij crisissen is er vaak geen toegang tot de nodige tijdelijke residentiële zorg. Zeker niet als psychische kwetsbaarheid gecombineerd wordt met verslaving of een mentale beperking. De schotten tussen de verschillende sectoren zorgen er vaak voor dat mensen tussen de mazen van het net vallen.

Het is duidelijk dat de **hogere overheden** vanuit welzijn, gezondheid en wonen samen een duidelijker beleid moeten uitstippelen voor deze groep: met tijdelijke opnamemogelijkheden, meer ambulante begeleiding en aangepaste woonvormen. We blijven deze boodschap uitdragen samen met het Gentse middenveld.

Maar ondertussen zit Gent niet stil. De Gemeenteraad keurde in 2022 het **ROOF plan** goed, het plan om dakloosheid bij wettig verblijvenden uit te bannen tegen 2040. Dit ROOF plan vertrok vanuit de evidence based vaststelling dat de inzet op huisvesting zorgt voor een stabilisatie van de situatie. Als mensen zekerheid hebben van een huurcontract en als aangepaste hulpverlening kan aangeboden worden stabiliseren ook vaak verslavingsproblemen en mentale gezondheidsproblemen. Zo namen de afgelopen weken de eerste bewoners hun intrek in de eerste **robuuste woningen** in Gent. We onderzoeken ook of we een nieuwe site kunnen vinden voor extra robuuste woningen.

In het ROOF plan is ook aandacht voor een kleinere groep die niet zelfstandig kan wonen en nood heeft aan een **woonoplossing met zorg**.

We onderzoeken ook de noden van de doelgroep met een verslavingsproblematiek die niet zelfstandig kan wonen en informeren ons over het model van een **zorghostel**. Voor deze oplossingen is samenwerking met hogere overheden nodig.

Gent is ook vaak **pionier in tal van lokale acties waarbij we aanklappend werken** naar deze doelgroep toe, dit zowel vanuit welzijn, gezondheidsbeleid en het drugsbeleid. Ik noem er hier maar enkele op, anders zitten we hier wel nog eventjes. Zo is het Gentse **AZIS netwerk** een voorbeeld voor andere gemeentes. Dit AZIS netwerk, getrokken door het PAKT, zet sterk in op de zorgmijders of zorgzoekers met een langdurige psychiatrische stoornis. Samen met alle partners wordt bekeken welke opties er nog zijn en welke hulp kan aangeboden worden. Zo is er ook een samenwerking

met de mobil-teams die langskomen in de nachtopvang en inloopcentra voor dakloze personen. Zij bekijken daar welke hulp zij kunnen bieden aan dak- en thuisloze personen met een psychische problematiek.

Vanuit het PAKT is er ook het **TANGO project** (team aanklampende en netwerkgerichte ondersteuning) dat ondersteuning biedt aan sociale huurders met een psychische kwetsbaarheid zodat ze hun woning kunnen behouden.

Opstap tracht verslaafde personen een zinvolle dagbesteding te bieden als opstap in een activeringstraject.

Vanuit het gezondheidsbeleid werden ook in **4 wijken mobiele geestelijke gezondheidswerkers ingezet** (Nieuw-Gent, Rabot, Watersportbaan en Dampoort). Zij gaan op zoek naar die mensen met een psychiatrisch probleem die door de mazen van het net vallen. Zij werken aan toegang tot psychiatrische opnames bij crisissen en integratie in de buurt. Zo werden al bijna 500 personen geholpen. Binnenkort worden deze medewerkers in Nieuw-Gent en Watersportbaan bijgestaan door een extra mobiele werker met expertise rond **mentale beperkingen**. Want ook dit zien we vaak gecombineerd met andere kwetsbaarheden. Ze versterken ook de buurtorganisaties en de bewoners om beter om te gaan met mensen met een psychische kwetsbaarheid en samen een omkaderend netwerk te maken.

Ook hier vult Gent gaten die andere overheden laten liggen. In Gent laten we kwetsbare mensen niet los, maar we willen meer samenwerking om tot goede woon-welzijnsoplossingen te komen.
